

ئایا راسته کافریش به حورمهته چونکه مرۆقه؟

[کردی - کوردی - kurdish]

حه مزه به رزنجی

پیداچونه وهی: پشتیوان ساییر عه زیز

2014 - 1435

IslamHouse.com

هل الصحيح أن الكافر له حرمة لكونه إنسان؟

« باللغة الكردية »

حمزة البرزنجي

مراجعة: بثتيوان صابر عزيز

2014 - 1435

IslamHouse.com

نایا راسته کافریش به حورمه ته چونکه مروّقه؟

زور جار که سانیک بۆ پاساو هیئانه وه بۆ هه لئسوکه وت و سیاسه ته ناشه رعیه کانی خوین شوبهه دیننه وه له جیاتی به لگه ... به وهی ئایهت و فهرموده یه که دیننه وه که هیچ په یوه ندی به و باسه وه نییه و بگره له وانه شه به پیچه وانه وه خوئی بۆ خوئی به لگه بیته له سه ر ناشه رعی ئه و کاره ی ده ی کات ...

یه کی که له و بابه تانه بریتیه له ریژگرتن و حورمهت گرتنی کافرو موشریک و جوله که و گاور ...

به وهی ده لئین ئه وه تا خوای گه و ره ریژی له نه وهی ئاده م گرتو وه تیکرا به یی جیا وازی ... که واته کافریش ریژی هیه ... بیان پیغه مبه ری خوا (صلی الله علیه وسلم) له بهر مردووی جوله که هه ستا وه ....

بی ئاگا له گه و ره ترین بنه مای عه قیده ی ئیسلامی که برتیه له (الولاء والبراء) دۆستایه تی و خو به ری کردن ... بی ئاگا له وهی پیغه مبه ری خوا (صلی الله علیه وسلم) سه راپای ژیان ی پره له غه زا و دژایه تی کردنی کوفرو کافران ...

بی ئاگا له وهی خوای گه و ره فه رمانی کردو وه که موسلمان ده بیته چا و له ئیبراهیم پیغه مبه ر (علیه الصلاه والسلام) و ئه وانه ی

له گه لیدا بوون که به گه له که ی ووت: دوزمنایه تی و رق و کینه له نیوان ئیمه دایه تا ئیمان ده هیئن... ئیتر نازانم دوزمنایه تی کردن و رق چۆن کوده کریته وه له گه ل حورمهت گرتن و داوای لیخوشبوون بو کردن و دعای شیفا بو کردن و... هتد؟!]

خوای گه وه ده فه رمویت: ﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ [الممتحنة: ٤].

واته: به راستی بو ئیوه هه یه سه ره مه شقیکی جوان و چاک له ئیبراهیم و ئه وانهی له گه لیدا بوون که به گه له که ی خوایانیان وت به راستی ئیمه بیزار و به رین له ئیوه وه له و شتانهش که ده یان په رستن له جیاتی خوا ئیمه باوه رمان نی یه به (ئایینی) ئیوه وه په یدا بوو له نیوان ئیمه و ئیوه دا دوزمنایه تی و کینه بو هه میسه تا کاتی که برؤا به خوای ته نیا ده هیئن جگه له و قسه یه ی ئیبراهیم که به باوکی وت بیگومان داوای لیخوش بوونت بو ئه که م وه من هیچم به ده ست نی یه له به رانه ره خوا دا بو تو ئه ی په روه ردگارمان ته نها پشتمان به تو به ستووه وه هه ر بو لای تو گه راوینه ته وه سه ره ئه نجامیش هه ر بو لای تو یه .

ئەم کارە تەنھا لە بێردۆزە دەستکردهکانی دونیادا ھەبە کە دەنگی کابرایەکی بێ دین و رۆن بەرامبەر بە ھەموو دروشمە ئیسلامییەکاندا ھەک دەنگی تەقوادرتین کەس ھەک یەک ھیسابی بۆ بکریت...!!! وە ئەمە لە ئیسلامدا نییە. چونکە خۆی گەورە دەفەرموویت: ﴿أَفَجَعَلَ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ (۳۵) مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ﴾ [القلم : ۳۵-۳۶].

واتە: چۆن ئێمە موسولمان و بەدکاران ھەک یەک لێ دەکەین ئەو ھە چیتانە چۆن بپاریک دەدەن.

بەلام زۆر جار بۆ پاساو ھینانەو ھە بۆ ئەو کارە چەند ئایەت و فەرمودەییەک دەکەن بەلگە:

یەکەم: لەوانە... ئایەتی ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ...﴾.

وہلام/ مانای ئەو ئایەتە وانیبە کە زۆر جار بە ھەلە تەفسیر دەکریت: خۆی گەورە دەفەرموویت: ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا﴾ [الإسراء : ۷۰].

واتە: سویند بە خوا ئێمە پزیزکی زۆرمان لە ھەوێ ئادەم گرت: بەو ھەوێ زانیاری و، ژیری و، قەدو قامەتی پزیز و جوانمان پزیز

به خشیی، که نه وه مان بو گیانله به رانی تر نه کردووه، وه کو خوا له جییه کی تر دا ده فه رموی: (لقد خلقنا الإنسان في أحسن تقويم) التین/ ۴ . بیان ده فه رموی: (و صورکم فأحسن صورکم) غافر/ ۶۴. وه له وشکانیی و، له ده ریادا هه لمانگرتن به و شیوه که که شتییی و جوړه ها هوئی ترمان بو گواستننه وه بیان پیدان، وه رزق و رۆزی پاکیشمان پیدان نه که هه ر نه وه نده، وه قه درمان داون به سهر زوری که له دروستکراوه کانی خو مان دا .

ابن کثیر (رحمه ته خوی لی بیته) فه رمویه تی: (يُخْبِرُ تَعَالَى عَنْ تَشْرِيفِهِ لِبَنِي آدَمَ، وَتَكْرِيمِهِ إِيَّاهُمْ، فِي خَلْقِهِ لَهُمْ عَلَى أَحْسَنِ الْهَيْئَاتِ وَأَكْمَلِهَا، كَمَا قَالَ: ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ﴾ [التّين: ۴] أي: يَمْشِي قَائِمًا مُتَّصِبًا عَلَى رِجْلَيْهِ، وَيَأْكُلُ بِيَدَيْهِ - وَغَيْرُهُ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ وَيَأْكُلُ بِفَمِهِ - وَجَعَلَ لَهُ سَمْعًا وَبَصَرًا وَفَوَادًا، يَفْقَهُ بِذَلِكَ كُلَّهُ وَيَنْتَفِعُ بِهِ، وَيُفَرِّقُ بَيْنَ الْأَشْيَاءِ، وَيَعْرِفُ مَنَافِعَهَا وَخَوَاصَهَا وَمَضَارَّهَا فِي الْأُمُورِ الدُّنْيَوِيَّةِ وَالدِّينِيَّةِ) تفسیر ابن کثیر.

واته: خوی گه وره باس له ریژگرتنی ده کات له نه وهی ئاده م، وه ریژگرتنیش لییان له به دیهینانیاندايه له سهر جوانترین و ته واوترین شیوه، هه روه که ده فه رمویت: ئیمه مرو قمان له جوانترین و ریکیویکترین شیوه دا خولقاندووه، واته: به شیوه که که به قنچ و ریکی له سهر دوو پییه کانی ده روات، وه به هه ردوو ده سته کانی نان ده خوات له کاتی که دا نازهل و گیانله به ران له سهر چوار پیی ده رۆن به ریپداو ته نها ده میان ده بن بو خواردن، وه

خوای گهوره بیستن و بینین و دلوهوشی به خشویه به مروّف که به هوییه وه له شته کان تی ده گات و سوودی لی وه رده گریّت و جیاوازی ده کاته نیوان هه موو جوړه شتیکه وه و به سوو و تابیته و زیان به خشی شته دونیایی و دینییه کان ده ناسیته وه .

شیخی سه عدیش (ره حمه تی خوای لی بیّت) ده فه رمویّت: (وهذا من کرمه علیهم و احسانه الذي لا يقادر قدره حيث كرم بني آدم بجميع وجوه الإكرام، فكرمهم بالعلم والعقل وإرسال الرسل وإنزال الكتب، وجعل منهم الأولياء والأصفیاء وأنعم علیهم بالنعم الظاهرة والباطنة). تفسیر السعدی

واته: ئەمەش لەو ڕیزیو چاکه کهی خوای گهوره خوئیته تی که لیی گرتوون و هیچ شتی که به رامبه ری ئەم نیعمه ته نییه به جوړیک ڕیزی له نه وهی ئاده م گرتووه له هه موو ڕوویه که وه، ڕیزی لی ناو ن به زانست و عه قل و ژیری و نار دنی پیغه مبه ران و دابه زان دنی کتیبه ئاسمانییه کان بویان، وه له ناویاندا پیاوچا کان و هه لژی ڕدر اوانی دانا وه هه موو نیعمه ته ڕواله تی و به نه انه کانی به سه ردا ڕزان دوون.

که واته تی گه یشتین له وهی ئەو ئایه ته باس له وه ده کات که خوای گهوره مروّقی به جوانترین شیوه و ڕوواله ت خولقاندووه، عه قل و ژیری دا وه تی، ڕیزی لی ناوه به عیلم و عه قل و پیغه مبه ر

بۆ پرهوانه كردن و كتيبي ئاسمانى بۆ ناردن..بهمهش له ئازهل و دروستكراوانى جيا كردوتهوه...

ئيتتر كهى ئەمه بهلگهى ريزى كافرى تيايه؟؟؟.....

بهلى خواى گهوره ريزى له مروف ناوه بهوهى كه جياى كردوته له ئازهل و گيانلهبهرانى تر بهلام كهسى كافر خوى لهو ريزه بهدهرناوهو خوى خستوته خوارتر له ئازهل، ئهوهتا خواى گهوره

دهفهرمويت: ﴿وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْعَافُلُونَ﴾ [الأعراف: ١٧٩].

واته: سويند بيت زويكمان له جنوكهوه له ئادهمى بۆ دوزهخ بهدى هيئا، چونكه له ئەنجامدا به ئارهزوى خويان ريگاي بهدبهختى دهگرنه بهر، بويه ئيمهش بريارى واماندا دليان ههيه، كهچى ههقى پى وهرناگرن و تى ناگهن لهههق و چاويان ههيه، كهچى دهسهلاتى خواى پينابين و ههستى بيستنيان ههيه، بهلام پينابيسن. ئەمانه وهك ئازهل ومهرو بزن و وشتر و گان بهلكو ئەوان له ئازهلش ويلترن، چونكه ئازهل دهگهري له شوين سوودو كهلكى خوى، وهله زيان و زهرهري خوى رادهكات ئەوانهن خافل و بى ناگا له ئايهتهكانمان.

وه دهفه رمویت: ﴿أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا﴾ [الفرقان: ٤٤].

واته: یا پیّت وایه که زوربه یان 'وته کانت' به دلّ ئە بیسن، و بیری له مانا و مه به سته که ی ئە که نه وه و تیده گهن؟ خو ئە وانه هه ر وهک مالاتن (بزن، مه ر، و شتر، گا) خاوه نی بیری کردنه وه نین، به لکو له وانه شه گیل و ویل تر و نه زانترین، چونکه گه لی جار ئازهل به گوپی خاوه نه که ی ئە کاو، هه رکه سیکیش چا که ی له گهل بکات له بیری ناچیت.

ئوه و تا له ئیسلامدا دروست نییه ژن و ژنخوازی له گهل که سی کافرو موشکریکدا بکریت و خوشه ویستی و وه لائی بو ده ربریت و بچیته ناو کومه لی و ره شایی و ژماره ی زور بکهیت، دروست نییه که مرد دوعای لی خوشبوونی بو بکهیت و بیشو ریت و کفنی بکهیت و له گو رستانی موسلماناندا بینیزیت، دروست نییه موسلمانیک بکو ژیته وه له سه ری، دروست نییه کاربه ده سنتت بیت، به هیچ جو ریک نابیت یه کسانی بکهیت به موسلمان... وه چه ندان ئە حکامی روونی تر که زانایان زور به ووردی باسیان کردووه .....

پاشان ئە گه ر که سی کافر ریزو فه دری هه بوایه چون پیغه مبه ری خوا (صلی الله علیه وسلم) له کاتی دروست کردنی مزگه وندا

گۆرى كافرەكانى ھەلّەدەدايەو ھو لايىدەبەردن...!!!خۆ شكاندننى
ئىيسقانى موسلمان بە مردوويى ھەك زىندوويى وايە...!!

يان كاتى ئەبو تاليب مرد چۆن پيغەمبەرى خوا(صلى الله عليه
وسلم) بە ئىمامى ەلى (رەزاي خواى لى بىت) ەرموو: برو
بىشارەو ە...دواتر كە گەرايەو ە ەرموى خۆت بشۆ...!!!

كەواتە نەخىر مروقى كافر حورمەت و رىزى نىيە...بە جورىك
ھەتا لە غەيبەت كەردنىشدا زانايان رىگەيان داو ە غەيبەتى كافر
بكرىت بە تايبەت ئەگەر بەرژەو ەندىيەكى موسلمانانى تيا بىت.

پاشان چەندان ئايەت ەيە كە خواى گەورە تيايدا كافرانى سوک
و رىساو كەردو ەو خستونىيەتە خوار ئازەل و ەرموىيەتى ەيچ
دەندەيەك ەيچ گيانلەبەرىك بە ئەندازەى كەسى بى بروا كافر
خراپ نىيە...ئەو ەتا خواى گەورە دە ەرموىت: ﴿إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ
الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ﴾ [الأنفال: ٢٢].

واتە: بەراستى خراپترىن زىندەو ەران لاي خوا ئەو كەسانەن كە
كەرن (حەق نابىستن) و لالەن (حەق بىژ نىن)، ئەوانەى كە ژىر
نابن (بىرو ەوشيان ناخەنەكارو تىنافكرن و بىرو مېشكىيان قفل
داو ە).

﴿إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ [الأنفال: ٥٥].

واته: بهراستی خراپترینی زینده وهران لای خوا ئهوانه ن که بی باوهر بوون، چونکه ئهوان باوهر ناهین...

﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ﴾ [البينة: ٦].

واته: بیگومان ئهوانه ی که بی پروابوون له خاوه ن په یام و بت په رسته کان له ناگری دوزه خان تییدا ده مینه وه به نیجگاریی ئا ئهوانه خراپترینی هه موو دروست کراویکن.

دووهم: یه کیکی تر لهوانه ی ده کریته به لگه بو ریزگرتن له کافر بریتییه له ههستان له بهر مردوو، وه ئه وه فرموده یه ی باس له ههستانی پیغه مبهری خوا(صلی الله علیه وسلم) ده کات بو جه نازه ی جوله که یهک و دواتر کاتی پرسیاریان لی کرد فرمووی: ئه ی مه گهر ئه ویش نه فسیک نه بوو.

به لام وهك زانایان ده فرموون حوکمی ئه وه فرموده یه نه سخ بوته وه به چه ندان فرموده ی تر لهوانه: ((قام رسول الله صلى الله عليه وسلم للجنة فقمتنا، ثم جلس فجلسنا)) رواه مسلم.

واته: پیغه مبهری خوا(صلی الله علیه وسلم) له بهر جه نازه هه لده ستاو ئیمهش هه لده ستاین، پاشان دانیشته و ئیمهش داده نیشتین، له فرموده ی تر دا هاتوو به له فزی: پاشان

فهرمانی پئی کردین که دابنیشین و هه‌لنه‌ستین له‌به‌ری./أخرجه الشافعي وأحمد (٦٢٧) والطحاوي (١ / ٢٨٢) وابن حبان في " صحیحه " بروانه أحكام الجنائزى شیخ ئەلبانى.

جا ئیتر له کاتی به‌لادا تیپه‌ربوونی جه‌نازه‌که بیټ یان له کاتی ناشتنی‌دا بیټ هه‌تا مردوو‌ه‌که ده‌خریته سه‌ر زه‌وی.

به‌لئى ئەوه‌ی له‌سه‌ر شانمانه به‌رامبه‌ر که‌سی کافر ئەوه‌یه که بانگه‌وازی بکه‌ین بو لای ئیسلام و به بئى هۆ‌سته‌م و ناپاکى و خراپه‌ی به‌رامبه‌ر نه‌که‌ین و دروسته‌ کرپین و فرۆشتنی له‌گه‌ل بکریټ ...

له‌کوټایدا:....

به‌رده‌وام شوکرو هه‌مدو‌ته‌ناى خواى گه‌وره ده‌که‌ین که هیدایه‌تى داوین بو ریگا جوانه‌که‌ی ئیسلام...و .لیی ده‌پارپینه‌وه که دامه‌زراومان بکات و نه‌بینه پاشکوو کارلیکراوی بانگه‌شه‌و بیردۆزه نه‌فامییه‌کان...خواى گه‌وره هیدایه‌تى رى لئى ون بووان و سه‌رگه‌ردانان بدات بو ئەو تاکه ریگایه‌ی شکۆمه‌ندى و عیززه‌تى دونیاو به‌خته‌وه‌رى هه‌تا هه‌تایی قیامه‌تى تیايه...